

Protocol

'Omgaan met gedrag'

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Verantwoording van het gedragsbeleid.....	2
2. Visie op omgaan met gedrag	2
3. Gedragsafspraken	3
4. Toezicht in en om de school	3
5. Voor- Tussen- en Naschoolse opvang	3
6. Elkaar aanspreken op gedrag.....	4
7. Handelen bij structureel voorkomend ongewenst gedrag en/of gedragsproblemen.....	4
8. Omgaan met pestgedrag op de Sint Bavo school	5
9. Hoe handelen we bij pestgedrag op de Sint Bavo school	6
10. Stappenplan bij pestgedrag.....	7
Bijlage 1 Incidentenformulier (gele kaart).....	9
Bijlage 2 Afsprakenlijst voor gewenst gedrag (voorbeeld)	10

Inleiding

Goed onderwijs kunnen geven wordt door de Sint Bavo school gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leraren, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Dat zorgt ervoor dat de school een veilige omgeving is voor iedereen en in het bijzonder voor de leerlingen van de Sint Bavo school. Om dat te bieden gaan we bij op de Sint Bavo school uit van goed gedrag bij onze leerlingen en geven we (openlijk) positieve feedback om dit goede gedrag te versterken. Vanuit dat uitgangspunt is dit gedragsprotocol geschreven.

Dit protocol vormt de basis voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Wij verwachten dat leerlingen, teamleden, schoolleiders, ouders en anderen, zich aan die gedragsregels houden en zich er verantwoordelijk voor voelen elkaar aan te spreken wanneer de regels niet worden nageleefd. Op deze wijze bieden wij veiligheid voor iedereen. Dit protocol is in samenwerking met de oudergeleding van de MR en Kids2Ellens opgesteld.

Namens het team van de Sint Bavo school,

Tinca Korthouwer en Gea Baars
Intern begeleider en directeur Sint Bavo school locatie Revius

1. Verantwoording van het gedragsbeleid

Het gedragsbeleid zorgt er voor dat alle leerkrachten (en andere volwassenen) in onze school op dezelfde wijze omgaan met het gedrag van kinderen. Hierdoor is de aanpak effectiever dan wanneer iedere leraar een eigen aanpak heeft. Voor de kinderen ontstaat door deze aanpak duidelijkheid, rust en een veilige leeromgeving om goed gedrag te kunnen leren in een positief schoolklimaat. Een positief pedagogisch klimaat in school stelt de kinderen in staat zich op sociaal-emotioneel gebied te ontwikkelen en hierdoor optimale leerprestaties te realiseren. Voor ouders geeft dit beleid duidelijkheid over wat ze van de school mogen verwachten en wat wij als school van de ouders verwachten.

2. Visie op omgaan met gedrag

Uitgangspunt van de Sint Bavo school is dat we op school een rol spelen in het aanleren van goed, sociaal gedrag aan de kinderen die bij ons op school zitten. Daarnaast willen we een bijdrage leveren aan de emotionele opvoeding van de kinderen. Als school zijn we hier actief mee bezig. De opvoedende rol van de school, zien wij in het verlengde van die van de ouders. De basis van ons handelen wordt gevormd door de waarden en normen zoals die in de school worden gehanteerd.

De kinderen worden in hun sociaal emotionele ontwikkeling gevolgd. In de groepen 1 en 2 gebeurt dit middels observaties en deze worden twee keer per jaar geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem voor de kleuters KIIJK!

In de groepen 3 t/m 8 gebeurt dit middels observaties en deze worden twee keer per jaar geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem voor sociaal emotionele ontwikkeling KIIJK SoCo.

Vanaf groep 5 vullen de kinderen jaarlijks ook een eigen vragenlijst in over hun sociale en emotionele ontwikkeling. Dit gebeurt vanaf groep 5, omdat kinderen dan in staat zijn om te reflecteren op hun

eigen gedrag en welbevinden. De bevindingen van de kinderen worden dan naast die van de leerkracht gelegd.

In de leerling- en groepsbesprekingen, die in totaal vier keer per jaar worden gehouden door de leerkracht met de Intern Begeleider, wordt gemonitord hoe het met de individuele kinderen en de groep op sociaal emotioneel gebied gaat. Aan de hand van deze gesprekken wordt gekeken of het wenselijk is dat er interventies worden ingezet. Bij zorg rondom een leerling worden de ouders benaderd.

3. Gedragsafspraken

Gedragsafspraken op de Sint Bavo school gelden voor leerlingen, leerkrachten en ouders. Het gaat hierbij om positief leerlinggedrag, positief leerkrachtgedrag en positief oudergedrag, dat als volgt wordt gekenmerkt:

Wij vertrouwen elkaar en helpen anderen. Ouders en leerkrachten nemen de verantwoordelijkheid voor een positieve communicatie.

Naast deze afspraken hebben wij door het jaar heen themaweken die het goede gedrag ondersteunen. Dat zijn:

- Gedrag op de gang (november)
- Week van Respect (november)
- Week van de geheime vriend (team), 1e week van januari
- Week van de Geheime vriend (leerlingen), 2e week van januari
- Gedrag op het plein (februari)

4. Toezicht in en om de school

Voor schooltijd en tijdens de pauze surveilleren leerkrachten op het plein. In de school houden alle leerkrachten toezicht op het naleven van afspraken door alle leerlingen. Als de kinderen in de middagpauze buitenspelen wordt er door de overblijfskrachten toezicht gehouden op het plein.

5. Voor- Tussen- en Naschoolse Opvang

Op de Sint Bavo school organiseren de Kids2Ellens de VSO, TSO en NSO in school. Doordat dit in school is, is er een nauwe samenwerking tussen school en de Kids2Ellens.

Zij hanteren de gedragsafspraken zoals die in dit protocol staan omschreven, zodat er eenheid is in het handelen op alle momenten van de dag. Wanneer zij pestgedrag signaleren, nemen zij contact hierover op met de groepsleerkracht van de leerlingen om wie het gaat. Ook bij een incident wordt dit teruggekoppeld naar de groepsleerkracht.

Bij de Kids2Ellens wordt ook gewerkt met de afsprakenlijst (zie bijlage 2). Bij hen is de afsprakenlijst tevens de eerste 'gele kaart' voor de leerling. Na twee gele kaarten volgt een rode kaart. Een rode kaart betekent dat de leerling een week niet naar de opvang mag komen.

6. Elkaar aanspreken op gedrag

Op de Sint Bavo school spreken we de kinderen op eenduidige wijze aan op het gedrag. Leerkrachten spreken niet alleen hun eigen leerlingen aan, maar ook elkaars leerlingen. We vertellen duidelijk welk gedrag we van hem/haar verwachten. We benoemen het gewenste gedrag. We vertellen wat we zien of horen gebeuren, we vragen naar de bedoeling van het kind.

Volwassenen in en om de school spreken elkaar op respectvolle wijze en 1-op-1 aan op ongepast gedrag. Indien, na herhaald bespreken, het gedrag ongepast blijft wordt er melding gemaakt bij de directie en volgt er een persoonlijk gesprek tussen de schoolleider en betrokkenen. Dit geldt voor alle volwassenen in onze school.

7. Handelen bij structureel voorkomend ongewenst gedrag en/of gedragsproblemen

We kiezen er voor om gewenst gedrag te versterken en, indien mogelijk, ongewenst gedrag zoveel mogelijk te negeren. Grensoverschrijdend gedrag dwingt de leerkracht om direct te handelen.

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan wij onder andere gedrag waarbij het kind:

- tijdens de uitleg continu opzettelijk geluiden maakt door de klas;
- door de klas schreeuwt;
- eigendommen van zichzelf of een ander opzettelijk stuk maakt;
- op verbale of non-verbale wijze anderen pijn doet of intimideert;
- anderen lijfelijk pijn doet;
- ongehoorzaam is (bijvoorbeeld niet naar de time-out plek wil).

4

Bovenstaand lijstje is niet uitputtend. De leerkracht bepaalt wat grensoverschrijdend gedrag in zijn/haar klas is.

Wanneer het grensoverschrijdend gedrag voorkomt worden onderstaande stappen gevolgd.

1. Waarschuwing
De leerling krijgt maximaal twee officiële waarschuwingen bij grensoverschrijdend gedrag. Dit formulier wordt, als het weer retour is op school, in Parnassys (lvs) gearchiveerd.
2. Gele kaarten
Bij de derde waarschuwing ontvangt de leerling een gele kaart. Op deze gele kaart is het incidentenformulier gedrukt (bijlage 1). Op dit incidentenformulier hebben de leerkracht en de leerling samen een omschrijving van het incident gegeven. De leerkracht ondertekent het formulier en de leerling neemt het mee naar huis. Het dient retour te worden gegeven aan de leerkracht, met handtekening voor gezien door de ouders. De leerkracht hangt het incidentenformulier in Parnassys.
3. Rode kaarten
Bij twee gele kaarten (incidentenformulieren) ontvangt de leerling bij grensoverschrijdend gedrag een rode kaart. Dit houdt in dat de leerling een waarschuwingsbrief van de directie krijgt. In deze waarschuwingsbrief worden ouders verzocht naar school te komen voor een gesprek met de directie, hun zoon/dochter en de leerkracht. Na dit gesprek wordt een afsprakenlijst opgesteld (bijlage 2). In de afsprakenlijst wordt benadrukt hoe het gewenste gedrag eruit ziet dat we willen zien. De leerling krijgt een afkoelperiode: er wordt afgesproken dat de leerling een vooraf vastgestelde tijd in een andere klas doorbrengt.

4. Overleg schorsing

Bij twee rode kaarten (waarschuwbrieven) gaat school in overleg of schorsing noodzakelijk is. Zie het protocol 'schorsen en verwijderen'.

8. Omgaan met pestgedrag op de Sint Bavo school

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we verder in op hoe wij omgaan met pestgedrag op school. Wat is het en waar ligt de verantwoordelijkheid van school, ouders en kinderen?

Wat is pesten?

Onder pesten wordt verstaan: het langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een persoon of een groep tegen een eenling die niet in staat is zich te verdedigen.

Pesten kan vele vormen aannemen. Het kan gaan om actief pesten zoals naroeppen, uitschelden, belachelijk maken, vernederen, slaan, schoppen en knijpen. Maar pesten kan ook een passievere vorm aannemen, waarbij iemand wordt buitengesloten en genegeerd. Pesten kan ook digitaal; onaardige mails sturen of buitensluiten op sociale media. Het kan zijn dat het pesten niet op school gebeurt. Daarom verwachten wij dat ouders een actieve rol spelen als het gaat om het terugdringen van pestgedrag.

Bij het pesten zijn verschillende groepen te onderscheiden, te weten:

De gepeste(n)

Kinderen denken vaak dat er een reden is waarom ze gepest worden. Ze denken dan aan dingen als: ik ben lelijk, ik heb een beugel, ik heb een bril, enz. Dat blijkt niet te kloppen. De pester zoekt een slachtoffer: bij dat slachtoffer wordt een reden "verzonnen". De gepeste lokt het pesten (in de regel) niet uit. Het kan zijn, dat het kind verkeerd reageert op het pesten of op andere kinderen die echt willen helpen. Door de continue stress en het groeiende wantrouwen tegen anderen, kan het kind verkeerde reacties vertonen. Heel soms komt het voor dat een kind de onzekerheid niet meer aan kan (wanneer halen ze weer wat met me uit?) en het pesten op dat moment dan maar zelf "uitlokt" door de pester te provoceren.

De pester

De pester wil graag domineren. Hij wil de baas zijn, maar tegelijkertijd wil hij dat anderen hem accepteren. De pester bestaat vaak bij de gratie van anderen. Er zijn meestal een aantal meelopers, die de pester helpen. De pester heeft soms problemen thuis of op school. Dat zijn voor hem of haar onoplosbare problemen. Die problemen worden afgereageerd op een zwakker kind. De pester alleen maar straffen, zal het probleem dus nooit oplossen. Ook de pester heeft dus uiteindelijk hulp nodig. Het komt nog al eens voor dat de pester vroeger zelf gepest werd. Om te voorkomen dat hij gepest wordt, heeft hij de rol van pester aangenomen.

De meelopers

Zij zijn vaak bang voor de pester. Door mee te doen met de pester zorgen ze dat zij in ieder geval geen slachtoffer worden. Ook bewonderen ze de pester soms of willen ze laten zien dat zij óók durven. Door mee te doen horen ze bovendien bij de groep. Ze gaan vaak nog een stapje verder in hun gedragingen dan de pester.

De wekkijkers of buitenstaanders

Deze groep bestaat uit het grootste gedeelte van de klas. Deze kinderen zien het pesten wel, maar ze doen niets, uit angst zelf slachtoffer te worden.

De helper

Soms is er een enkel kind dat wel durft op te komen voor de gepeste. Dit kind is van groot belang voor een gepeste.

De leerkracht

De leerkracht wordt niet vaak genoemd, maar hij of zij heeft wel degelijk een rol in dit geheel. De manier waarop de leerkracht reageert op het pesten, maar ook op de gepeste en de pester kan absoluut invloed hebben.

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

9. Hoe handelen we bij pestgedrag op de Sint Bavo school?

Inleiding

Pesten stopt niet vanzelf. Om pesten te stoppen moeten er maatregelen genomen worden. In eerste instantie naar de pester en de gepeste toe, maar ook de groep, de ouders en de leerkracht moeten bij een aanpak betrokken worden. Alleen op deze manier kan het pesten grondig aangepakt worden.

Preventief

Op de Sint Bavo school vinden we het aanleren van goed gedrag erg belangrijk. Ook het op een goede manier leren opkomen voor jezelf bespreken en oefenen we met regelmaat. Om een positief groepsklimaat te bevorderen werken we naast de methode "Kinderen en hun sociale talenten" de eerste zes weken van het schooljaar met lessen uit "Grip op de groep". Als er sprake van pestgedrag is in een groep, wordt de hele groep betrokken in de aanpak daarvan. Er wordt met name aandacht besteed aan de positieve rol die elke leerling in de groep kan spelen om pestgedrag te voorkomen en/of aan te pakken.

Signaleren

Er zijn een aantal signalen die er op kunnen wijzen dat een kind gepest wordt. Het lastige is dat die signalen niet altijd optreden, niet altijd zichtbaar zijn of andere oorzaken kunnen hebben. Bij twijfel gaan we in gesprek met het kind.

Signalen die kunnen wijzen op pestgedrag zijn:

- Het kind is stiller geworden.
- Het kind heeft ineens geen vriendjes of vriendinnetjes meer of het aantal neemt duidelijk af.
- Het kind "haat" ineens andere kinderen of zegt dat de anderen hem "haten".
- Het kind heeft last van buikpijn, hoofdpijn en andere (vage) klachten.
- Het kind wil ineens niet meer mee doen met gym of wil niet mee op schoolkamp.

- Het kind wil ineens niet meer met (bepaalde) andere kinderen samenwerken.

Op de Sint Bavo school zijn er ook “luisterjuffen/meesters”. Dat zijn leerkrachten waar een leerling terecht kan om te praten als hem of haar iets dwars zit. Aan het begin van elk schooljaar stellen deze juffen/meesters zich aan de leerlingen voor en vertellen zij waarmee de leerlingen bij hen terecht kunnen. Op onze school zijn dat de AF (aandachtsfunctionarissen). (Wieteke van Tellingen en Tinca Korthouwer).

Van zowel leerlingen, ouders, leerkrachten als overblijfskrachten verwachten we dat zij pestgedrag of vermoedens daarvan melden bij de leerkracht van de gepeste leerling. Iedere melding van pestgedrag behandelen we serieus. De desbetreffende leerkracht overlegt over het pesten met de aandachtsfunctionaris (AF). Er wordt onderzocht in hoeverre het pestgedrag school-gerelateerd is.

De leerkracht zet, in overleg met de AF, het onderstaande “Stappenplan bij pestgedrag” in werking. Als het pestgedrag niet gerelateerd is aan de school, zullen we als school doorverwijzen.

10. Stappenplan bij pestgedrag

Het stappenplan bij pestgedrag op de Sint Bavo school bestaat uit de hieronder beschreven stappen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van recente en concrete voorvallen, wordt de ernst van de situatie ingeschat. De ouders en betrokken partijen worden over het pestgedrag ingelicht. De leerkracht observeert nauwkeurig en registreert de gebeurtenis in het digitaal leerlingvolgsysteem van ParnasSys.

Stap 2

De leerkracht heeft een gesprek met de pester en de gepeste samen. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere leerlingen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag, zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden zoals “Grip op de groep” of “Kinderen en hun Sociale talenten”. Binnen één week vindt een eerste evaluatie plaats met de betrokken leerlingen. Er wordt een gesprek met de ouders van de betrokken leerlingen gevoerd. Wanneer het vrijwel de volledige groep betreft kan er ook gekozen worden voor een ouderavond. De leerkracht zal nauwkeurig observeren en registreren in het digitaal leerlingvolgsysteem van ParnasSys.

Stap 3

Wanneer er signalen zijn dat de situatie niet is verbeterd, wordt er in samenspraak met de aandachtsfunctionaris (AF) een plan van aanpak opgesteld. De ouders zullen betrokken worden bij het opstellen van het plan en ondertekenen het plan ter kennisname. Na zes weken wordt dit plan geëvalueerd met de betrokken leerlingen en wordt bekeken of de gestelde doelen zijn behaald. Het plan wordt met AF geëvalueerd en betrokken ouders worden geïnformeerd. Wanneer de doelen zijn behaald wordt het plan afgesloten. Wanneer de doelen niet zijn behaald volgt stap 4.

Stap 4

Als gestelde doelen in het plan van aanpak niet zijn behaald, zijn er twee mogelijkheden:

- De doelen bijstellen en stap 3 herhalen of;
- Groot overleg initiëren met AF, directie, ouders en betreffende leerkracht(en).

Wanneer een individueel traject nodig is, worden de stappen gevolgd vanuit de individuele leerlingenzorg (zie zorgplan 2015-2019). Externen worden ingeschakeld in overleg met ouders. Alle afspraken worden geregistreerd in ParnasSys.

Stap 5

Als de bovenstaande stappen niet het gewenste effect hebben, is het protocol “Schorsen en verwijderen” van kracht en wordt indien nodig de schorsingsprocedure in werking gezet.

Indien pestgedrag binnen een groep veel voorkomt, wordt er een aangepast groepsplan gedrag opgesteld. Indien na zes weken geen vooruitgang is geboekt, wordt het plan aangepast. Mocht uit de opvolgende zes weken blijken dat het groepsplan onvoldoende effect heeft op het pestgedrag in de groep, kunnen externen worden ingeschakeld voor een groepstraining. Als de situatie hierom vraagt kan hiertoe eerder besloten worden.

Er is vandaag iets gebeurd...

En daar willen we u als ouder / verzorger graag over informeren

Uw kind is betrokken geweest bij onderstaand voorval. De school vindt het belangrijk om u hiervan schriftelijk op de hoogte te brengen. Zo krijgt u een duidelijk beeld van hetgeen zich heeft afgespeeld en wat de leerkracht hierover met uw kind heeft afgesproken. We laten het aan uw oordeel over in hoeverre u hier met uw kind op terug wilt komen. We willen u verzoeken om het origineel van dit verslag, binnen twee dagen ondertekend terug te geven aan de leerkracht. De kopie mag u zelf behouden.

Naam leerkracht:	Groep:
------------------	--------

Naam leerling:	Datum:
----------------	--------

Korte omschrijving van het voorval:

De volgende afspraken zijn gemaakt:

Bevindingen leerling:

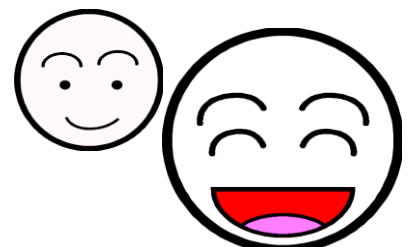
De leerkracht neemt telefonisch contact met u op.

De leerkracht neemt hierover geen contact met u op. Mocht u het nodig vinden om met hem/haar contact op te nemen, dan kunt u na schooltijd bellen voor een afspraak.

Mogelijke opmerking ouder/verzorger:

Handtekening leerkracht:	Handtekening ouders/verzorgers:
--------------------------	---------------------------------

En morgen gaat het weer beter!

Bijlage 2 Afsprakenlijst voor gewenst gedrag (voorbeeld)

Naam: Piet Pietersen
Datum: 22 april 2016
Groep 5

Aanwezigen: Piet Pietersen
Klaas Pietersen, vader van Piet
....., schoolleider
..... leerkracht groep 5

Afspraken:

- Bij de gym zal juf de eerste 20 minuten aanwezig zijn en bij het omkleden. Wanneer blijkt dat het niet goed gaat, zal hij de twee keer daarna niet mee doen met gym. Wanneer Piet op maandag denkt dat het niet gaat lukken bij de gym, gaat hij bij juf in de klas. Op vrijdag mag hij het dan inhalen met groep 6.
- Time-outplek in de groep is aan het tafeltje op de gang. Piet kan er zelf voor kiezen om rust te nemen op deze plek. Ook de juf kan er voor kiezen dat hij daar gaat zitten als dat beter is voor hem.
- Time-outplek bij gym is in het kamertje van meester Roger. Piet kan er zelf voor kiezen om rust te nemen op deze plek. Ook de meester kan er voor kiezen dat hij daar gaat zitten als dat beter is voor hem.
- Piet luistert naar juf/meester, ook naar andere leerkrachten b.v. op het plein of in de gang, en doet wat er wat hem gevraagd wordt. Als hij niet luistert of wegloopt, dan is de consequentie dat hij naar juf of juf gaat. Als dit 3 keer of vaker per week gebeurt, dan komt er een gesprek met Piet, ouders en de juf.
- Als Piet de hele week goed luistert, is er een groot compliment op school en een beloning thuis (iets leuks doen).
- De afspraak op school is: 'Ik zorg ervoor dat een ander zich prettig en veilig voelt'. Wanneer Piet zich daar goed aan houdt, zijn er complimenten. Wanneer hij dat niet doet (bijvoorbeeld door te zeggen dat hij een kind of leerkracht gaat slaan), wordt Piet opgehaald en mag dan even niet op school komen. Juf (schoolleider) bespreekt dan met de ouders van Piet, wanneer hij weer naar school mag komen.
- De afspraak op school is: "Je houdt je handen bij jezelf". Als Piet zich daar goed aan houdt, zijn er complimenten. Bij schoppen en slaan, wordt Piet opgehaald en mag dan even niet op school komen. Juf (schoolleider) bespreekt dan met de ouders van Piet wanneer hij weer naar school mag komen.

Datum: 04-04-2019

Handtekening Piet:

Handtekening ouder:
Handtekening juf (schoolleider)
Handtekening juf.....

Datum evaluatie: 04-06-2019

